

Standaard Borging Kwaliteit Schoolexamens

**Richtlijn bij het afleggen van
verantwoording over de inhoud en
processen van de schoolexamens**

Wat betekent dit in de praktijk?

Borging Kwaliteit Schoolexamens

De toegenomen autonomie leidt ertoe dat overheid en maatschappij meer dan voorheen van scholen verlangen dat ze zich verantwoorden over de kwaliteit van hun onderwijs en de wijze waarop zij deze kwaliteit bewaken en verbeteren.

Dit geldt zeker ook voor het thema examinering. Ieder jaar rond de examenperiode is er weer commotie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs. Vooral de schoolexamens liggen daarbij onder vuur; scholen zouden te soepel zijn en de normeringslat te laag leggen. De kwaliteit van de toetsen zelf en de normering hiervan zouden ertoe bijdragen dat leerlingen in sommige gevallen ten onrechte hun diploma voor het voortgezet onderwijs krijgen of te hoge eindcijfers behalen.

Schooleigen

Het schoolexamen is een schooleigen, unieke afsluiting van het voortgezet onderwijs. Het centraal examen toetst op één vastgelegd moment een gedeelte van de kennis en vaardigheden die alle leerlingen moeten hebben. Het schoolexamen toetst over een langere tijdsperiode, naast de in de examenprogramma's vastgelegde kennis en vaardigheden, ook andere door de school van belang geachte elementen. Het schoolexamen sluit zo aan bij de keuzes die als school gemaakt worden, het weerspiegelt de onderwijskundige visie van de school.

Verantwoorden

Bij de toegenomen autonomie van scholen past ook het afleggen van verantwoording. Dit geldt ook voor verantwoording over de keuzes rondom vormgeving, inhoud en processen van schoolexamens. Scholen moeten kunnen aantonen waarom zij kiezen voor een groot of klein aantal schoolexamens, wel of geen verschillen tussen secties, aantallen herkansingen, vrije ruimte voor secties, plaats van praktijkopdrachten etc. Ook moeten ze aan kunnen geven hoe de toetsen tot stand komen en hoe de normering plaatsvindt.

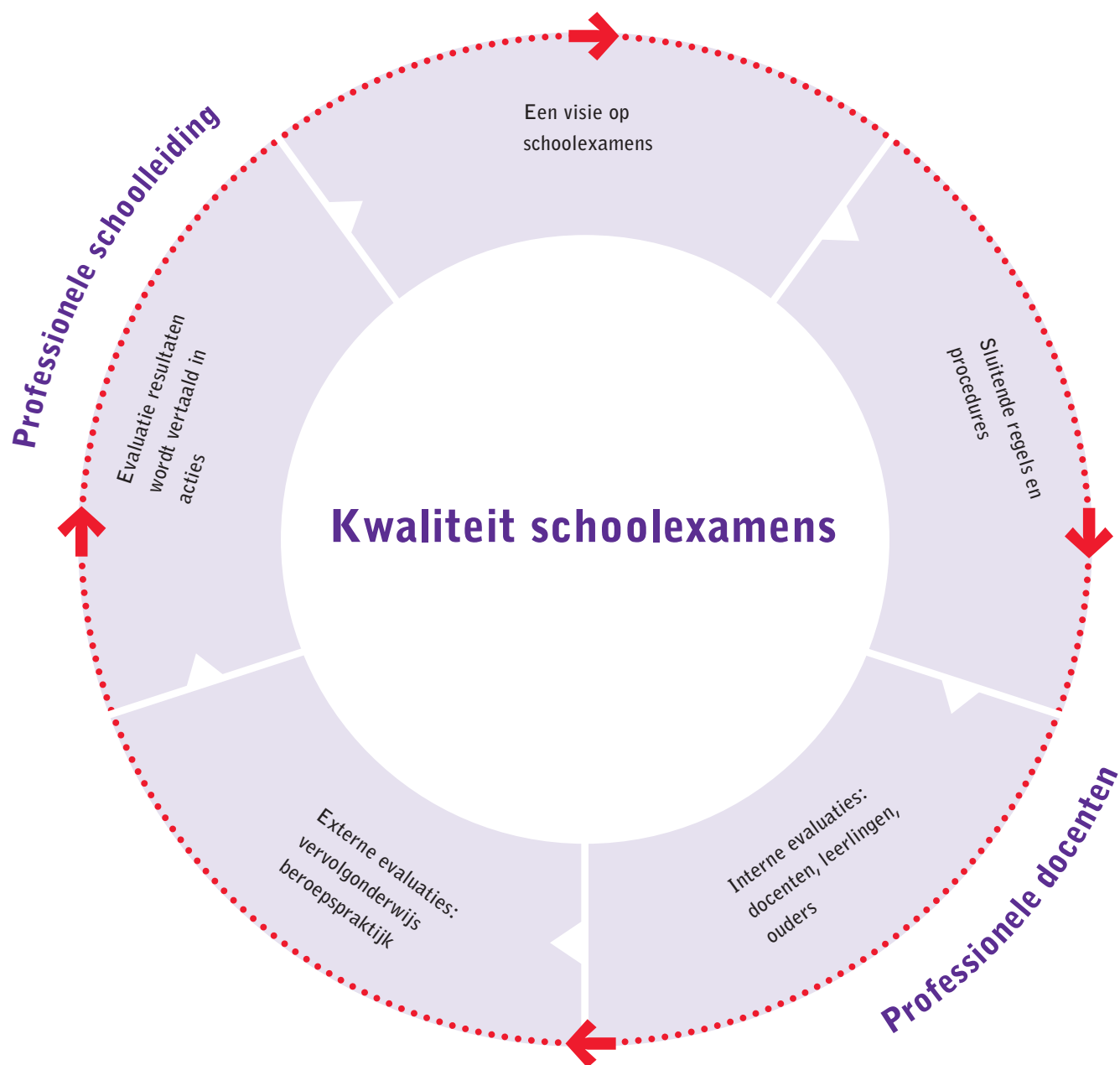
De VO-raad heeft daarom, samen met het veld en andere deskundigen, een standaard ontwikkeld voor schoolexamens. De VO-raad verwacht dat het voortgezet onderwijs met behulp hiervan duidelijk kan maken dat het professioneel omgaat met schoolexamens. Scholen verschillen in de keuzes wat betreft vorm en inhoud van hun schoolexamens, maar de kwaliteit van de schoolexamens moet voldoen aan de afgesproken standaard.

Professionele schoolleiding en docenten

Professionele schoolleiding en professionele docenten zijn een voorwaarde voor een goed functionerende school. Beiden reflecteren op eigen gedrag en werken aan continue professionele ontwikkeling. Het principe 'leren van en met elkaar', dus samenwerking tussen schoolleiding en docenten, staat hierbij centraal. Kwaliteit van en procesgang rond de schoolexamens is een directe verantwoordelijkheid van beide partijen.

De uitwerking van de in de standaard genoemde kwaliteitsfactoren gebeurt vooral in samenwerking tussen de schoolleiding en docenten. In de Standaard Schoolexamens wordt uitgegaan van de professionaliteit van beide actoren. Relevante basiscompetenties voor de schoolleider zijn in dit verband: omgevingsbewustzijn, visiegerichtheid, leiderschapsstrategieën en hogere orde denken. Voor docenten kunnen vanuit de wet B10 vakinhoudelijke en didactische, inter-persoonlijke pedagogische en organisatorische competenties worden genoemd. Al deze competenties moeten worden gezien in relatie met leerlingen, collega's, de omgeving en de docent zelf.

De kwaliteitsfactoren schoolexamens

De kwaliteitsfactoren schoolexamens

1. Een visie op schoolexamens
2. Sluitende regels en procedures bij schoolexamens
3. Interne evaluatie schoolexamens
4. Externe evaluatie schoolexamens
5. Van evaluatieresultaten naar acties

1. Visie op schoolexamens

- a. De school heeft een gedocumenteerde en gedragen visie op onderwijs;
- b. De school geeft aan hoe de visie wordt vertaald in het toetsbeleid en in de opzet van het schoolexamen.

2. Sluitende regels en procedures bij de schoolexamens

- a. De school voldoet, naast de wettelijke regelingen, aan de vo-standaard schoolexamens;
- b. De school vertaalt haar visie op schoolexamens in het examenreglement;
  - In het examenreglement staat opgenomen dat vakgroepen vooraf afspraken maken over vorm, inhoud, beoordelingscriteria, wijze van normering en procedures;
  - Toetsopgaven worden in intercollegiaal overleg opgesteld.

3. Interne evaluatie schoolexamens

- a. Vakgroepen evalueren jaarlijks de schoolexamens. Daarbij komen aan de orde:
  - de onder 2 genoemde onderdelen;
  - een eventuele discrepantie van meer dan 0,5 tussen de resultaten van het schoolexamen en de resultaten van het centrale examen;
  - de verhouding tussen huidige resultaten en die van voorafgaande jaren;

- b. In de evaluatie wordt de mening van leerlingen ten aanzien van inhoud en vorm van schoolexamens meegenomen;
- c. De schoolleider bespreekt de evaluatie met (een afvaardiging van) de vakgroep/sectie aan de hand van de onder 3 genoemde aandachtspunten.

4. Externe evaluatie schoolexamens

- a. De school evalueert minimaal elke vier jaar de schoolexamens met externe betrokkenen

5. Van evaluatieresultaten naar acties

- a. De schoolleider ziet er op toe dat de gemaakte afspraken worden nageleefd;
- b. De schoolleider bespreekt met de vakgroepen/secties de voornemens voor de volgende schoolexamenperiode;
- c. De schoolleider ziet er op toe dat voornemens worden vertaald in concrete acties;
- d. De schoolleider is verantwoordelijk voor de vertaling van de evaluatieresultaten naar de visie, regels en procedures.

De VO-raad hecht veel waarde aan zowel de autonomie van scholen als de autonomie van het schoolexamen en heeft niet de intentie tot in detail de gang van zaken rond schoolexamens te willen regelen. Er dient echter een balans te zijn tussen autonomie en een transparante horizontale en verticale verantwoording. Andere instrumenten vindt u op: www.vo-raad.nl/examens.